

POSTANOWIENIE

Dnia 23 listopada 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Gierszon (przewodniczący)

SSN Jacek Błaszczyk (sprawozdawca)

SSN Paweł Wiliński

w sprawie **W. R.**

skazanego z art. 294 § 1 k.k. i inne

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 23 listopada 2021 r.,

wniosku obrońcy skazanego o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 22 czerwca 2021 r., sygn. akt II AKa (...), zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w T. z dnia 6 sierpnia 2020 r., sygn. akt II K (...),

na podstawie art. 544 § 3 k.p.k., art. 639 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

1. oddalić wniosek;

2. obciążyć skazanego kosztami sądowymi postępowania w przedmiocie wznowienia.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w T. wyrokiem z dnia 6 sierpnia 2020 r. w sprawie II K (...): I. uznał W.R. za winnego czynu zarzuconego mu w pkt V aktu oskarżenia, stanowiącego m. in. przestępstwo zakwalifikowane z art. 286 § 1 k.k. i za czyn ten na mocy art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. i art. 65 § 1 k.k. wymierzył mu karę roku i sześciu miesięcy pozbawienia wolności, na podstawie art. 33 § 2 k.k. wymierzył karę 200 stawek dziennych grzywny ustalając na podstawie art. 33 § 3 k.k. wysokość jednej stawki na kwotę 100 zł;

II. na mocy art. 46 § 1 k.k. orzekł wobec W. R. obowiązek solidarnego naprawienia szkody ze współsprawcami ustalonymi w sprawie II K (...) Sądu Okręgowego w T. na rzecz podmiotów, a to:

Banku [X]. kwoty 1.025.994.66 zł;

1. A. S.A. kwoty 205.530 zł;

2. S. S.A. kwoty 280.000 zł;

1. na mocy art. 46 § 1 k.k. orzekł wobec W. R. obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz P. S.A. w W. kwoty 479.978,67 zł;

2. uznał W. R. za winnego czynu zarzucanego mu w pkt VI aktu oskarżenia i za ten czyn na mocy art. 299 § 1 k.k. wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności;

3. uznał W. R. za winnego czynu zarzucanego mu w pkt VII aktu oskarżenia i za ten czyn przy zastosowaniu art. 8 § 1 k.k.s. na mocy art. 271 § 3 k.k. wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności, zaś na mocy art. 76 § 1 k.k.s. karę 300 stawek dziennych grzywny określając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 100 zł, z tym ustaleniem, iż na mocy art. 8 § 2 k.k.s. kara grzywny nie podlega wykonaniu;

4. na mocy art. 41 § 1 k.k. orzekł wobec W. R. środek kamy w postaci zakazu zajmowania wszelkich stanowisk w zarządach spółek prawa handlowego na okres pięciu lat;

5. uznał W. R. za winnego czynu zarzucanego w pkt VIII aktu oskarżenia i za ten czyn na mocy art. 77 pkt 1 ustawy o rachunkowości wymierzył mu karę sześciu miesięcy pozbawienia wolności;

6. na mocy art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k., przyjmując za podstawę kary pozbawienia wolności orzeczone w ust. I, IV, V i VII wyroku wymierzył mu karę łączną dwóch lat i sześciu miesięcy pozbawienia wolności;

7. na mocy art. 63 § 1 k.k. zaliczył mu na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności okres jego zatrzymania i tymczasowego aresztowania oraz w ust. X i XI orzekł o kosztach reprezentacji procesowej i o kosztach sądowych.

Po rozpoznaniu apelacji wniesionej przez obrońcę W.R. i pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego od wyroku Sądu Okręgowego w T. z dnia 6 sierpnia

2020 r., sygn. akt II K (...), Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 22 czerwca 2021 r., sygn. akt II AKa (...) zaskarżony wyrok:

1. zmienił w ten sposób, że z opisu czynu zarzucanego w pkt V aktu oskarżenia (ust. I wyroku) wyeliminował stwierdzenie „czyniąc sobie jednocześnie z popełnienia tego przestępstwa stałe źródło dochodu”, a z kwalifikacji prawnej oraz podstawy wymiaru kary przepis art. 65 § 1 k.k.;
2. w pozostałej części utrzymał w mocy.

W dniu 27 września 2021 r. do Sądu Najwyższego wpłynął oparty na podstawie art. 540 § 1 pkt 2 lit a k.p.k. w zw. z art. 545 § 1 k.p.k. w zw. z art. 425 § 2 k.p.k. wniosek mec. B. K. działającej w imieniu skazanego W. R., w którym wniosła o wznowienie postępowania karnego wobec skazanego W. R. i uchylenie w całości wyroku Sądu Okręgowego w T. z dnia 6 sierpnia 2020 r., sygn. akt II K (...) oraz wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 22 czerwca 2021 r., sygn. akt II AKa (...) i przekazanie sprawy do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w T., zaś na podstawie art. 546 k.p.k. wniosła o sprawdzenie okoliczności faktycznych w trybie art. 97 k.p.k.:

- 1.przez przesłuchanie T. P. na okoliczność wykazania, iż skazany W. R. nie miał wiedzy ani świadomości, iż bierze udział w procederze noszącym znamiona czynu zabronionego, wykorzystania przez T. P. faktu, iż skazany W. R. jest partnerem życiowym jego córki, z którą ma syna i wprowadzenia go w błąd co do rzeczywistych powodów, dla których została założona spółka M. sp. z o.o.;
- 2.przesłuchanie G. O. na te same okoliczności co w przypadku T. P.;
- 3.zwrócenie się do (...) Wydziału Zamiejscowego Departamentu do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej o przesłanie wyciągu z protokołu przesłuchania T. P. w zakresie wątku związanego z założeniem spółki M. sp. z o.o. w celu m.in. wyłudzenia kredytów bankowych, a które to wyjaśnienia T. P. złożył w ramach toczącego się postępowania o sygn. akt PK IX WZ Ds.(...).

W uzasadnieniu tak sformułowanego wniosku, obrońca stwierdziła, iż W. R. konsekwentnie nie przyznawał się do winy, wyczerpująco wyjaśnił jaką rolę pełnił w „w całym przedsięwzięciu, przy czym wskazywał tylko i wyłącznie na osobę G. O.

jako tego, który miał go wprowadzić w błąd, natomiast w toku postępowania nie wspomina, że G. O. wspólnie z T. P. wykorzystał osobę skazanego, m.in. do wyłudzenia kredytów". Podniosła jednocześnie, iż skazany „podczas całego postępowania przygotowawczego, a następnie sądowego borykał się z dylematem czy wyjaśniać jaką rolę odegrał w tym wszystkim T. P. czy też nie”.

Nadto, obrońca nie powołując się na żadne szczególne okoliczności, wskazała, iż informacje w tej sprawie złożył T. P. składając wyjaśnienia w sprawie o sygn. akt PK IX WZ Ds. (...) prowadzonej w (...) Wydziale Zamiejscowym Departamentu do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej z siedzibą w K..

W pisemnej odpowiedzi na wniosek o wznowienie prokurator Prokuratury Krajowej wniosł o jego oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek obrońcy skazanego o wznowienie postępowania nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z dyspozycją przepisu art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k., który ustanawia podstawy do wznowienia postępowania karnego, postępowanie sądowe zakończone prawomocnym orzeczeniem wznowia się, jeżeli po wydaniu orzeczenia ujawnią się nowe fakty lub dowody wskazujące na to, że skazany nie popełnił czynu albo czyn jego nie stanowił przestępstwa lub nie podlegał karze.

Przepis ten wymaga, aby strona wykazała, że miało miejsce ujawnienie się po wydaniu orzeczenia nowych faktów lub dowodów (*propter nova*), które wskazują na zaistnienie okoliczności nieznanych przedtem sądowi, jak również stronie (*noviter reperta*). Ciężar wykazania tej okoliczności spoczywa na wnioskodawcy. Dlatego też w orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się, że to skazany, w razie powoływania się na podstawę *de novis*, obarczony jest ciężarem uprawdopodobnienia zasadności wniosku o wznowienie postępowania, skoro wcześniej prawomocnym wyrokiem skazującym obalone zostało domniemanie niewinności. Nie wystarczy zatem samo powoływanie się przez autora wniosku na nowy fakt czy dowód, ale powinien on przedstawić co najmniej tzw. dowód swobodny świadczący o błędności skazania (*por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 19 kwietnia 2007 r., II KO 60/06, OSNwSK 2007, poz. 875; z*

dnia 15 kwietnia 2008 r., II KO 84/07, Lex nr 393907).

Podkreślenia wymaga, że samo ujawnienie „nowych faktów lub dowodów” nie jest wystarczające. Konieczne jest, aby te nowe fakty lub dowody w sposób wiarygodny podważały prawdziwość dokonanych ustaleń faktycznych, a więc, zachodzić musi wysokie prawdopodobieństwo, iż po wznowieniu postępowania zapadnie orzeczenie odmienne od orzeczenia poprzedniego (*por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 15 grudnia 2015 r., V KO 65/15, Lex nr 1938695; z dnia 24 maja 2016 r., V KO 29/16, Lex nr 2044502*). W przepisie art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k., jak się powszechnie przyjmuje zarówno w orzecznictwie Sądu Najwyższego, jak i w doktrynie, chodzi tylko o takie nowe fakty lub dowody, które wskazują na zaistnienie określonej pomyłki sądowej. Nowe fakty lub dowody powinny więc wskazywać na wysokie prawdopodobieństwo uniewinnienia skazanego po wznowieniu postępowania albo skazania go za przestępstwo zagrożone karą łagodniejszą, albo wymierzenia łagodniejszej kary z uwagi na nieuwzględnienie poprzednio przyjętych okoliczności zobowiązujących do jej nadzwyczajnego złagodzenia, albo pominięcia jako błędnie przyjętych okoliczności wpływających na nadzwyczajne obostrzenie kary. Sam fakt zgłoszenia nowego dowodu nie obliguje sądu do wznowienia postępowania, skoro każdy prawomocny wyrok sądu korzysta z domniemania prawidłowości zawartych w nim rozstrzygnięć, dopóki wnioskodawca nie wykaże, że wyrok taki jest obarczony konkretnymi błędami w zakresie dokonanych ustaleń faktycznych lub wadami prawnymi.

Przechodząc do realiów podlegającej rozpoznaniu sprawy, w pierwszej kolejności należy zauważyć, że autor wniosku o wznowienie powołując się na nowe dowody przedstawia w sposób bardzo ogólnikowy przebieg dotychczasowego postępowania i domaga się jego wznowienia bowiem wnioskodawca w sposób „naiwny” miał być wykorzystany do wyludzania kredytów, przez co nie realizował znamion zarzucanych mu czynów i liczył, „że cała sprawa się dla niego dobrze zakończy a nie będzie ryzyka, że cała sprawa odbije się na rodzinie skazanego”.

Trudno się również doszukać cech nowego dowodu czy faktu w stwierdzeniu, że skazany bardzo się obawiał, że jeżeli powie całą prawdę to jego partnerka od niego odejdzie a on będzie miał utrudniony kontakt z synem, a zatem uznał, że lepiej

„odsiedzieć” niż zaryzykować utratę rodziny.

Sąd Najwyższy zwraca uwagę, że procedujące w tej sprawie sądy, w sposób szczegółowy odniosły się do roli jaką odegrał skazany W. R. w popełnieniu zarzucanych mu przestępstw w warunkach typowego współsprawstwa, gdzie każdy ze sprawców działających w porozumieniu miał udział i realizował określoną rolę w popełnieniu przestępstwa. Tezie, iż skazany W. R. został rzekomo w sposób „naiwny” wykorzystany przeczy całość materiału dowodowego sprawy, przy czym Sąd Apelacyjny, wskazał, że oskarżony jest osobą dorosłą, poczytalną o określonym zasobie wiedzy i doświadczenia życiowego i nawet jeśli w szczegółach nie orientował się w detalach działalności spółki, to w żadnym razie nie zwalnia go to od odpowiedzialności za podejmowane zachowania (k. 433 v).

Podkreślić należy, że w sprawie o wznowienie postępowania nie dokonuje się na nowo oceny zebranych w toku procesu dowodów i poprawności przyjętych w oparciu o nie ustaleń faktycznych będących podstawą prawomocnego wyroku. Przedmiotem postępowania o wznowienie nie może być też badanie prawidłowości oceny materiału dowodowego w prawomocnie zakończonym postępowaniu sądowym. W żadnym razie nie chodzi tu o poszerzanie postępowania dowodowego do takich granic, aby można było mówić o prowadzeniu postępowania dowodowego co do istoty sprawy, a więc w zakresie charakterystycznym dla rozprawy głównej (*por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia: 21 kwietnia 2016 r., V KO 22/16, Lex 2087825; 23 lutego 2012 r., III KO 97/11, OSNKW 2012, nr 9, poz. 91; 19 marca 2008 r., IV KO 126/07, OSNwSK 2008, poz. 690; 24 listopada 1994 r., III KO 67/94, LEX nr 22092; 24 listopada 2004 r., IV KO 46/04, OSNwSK 2004, poz. 2202*). Dlatego też Sąd Najwyższy nie mógł badać oceny zasadności orzeczenia Sądu pierwszej instancji, tak jak to się czyni w ramach kontroli instancyjnej. W toku postępowania wznowieniowego Sąd był uprawniony zbadać tylko to, czy ujawniły się nowe fakty lub dowody, wykazujące znaczne prawdopodobieństwo błędności wyroku skazującego. Badanie to zaś musiało być ograniczone do analizy tego, czy fakty i dowody wskazane we wniosku o wznowienie postępowania mogą doprowadzić do wydania odmiennego rozstrzygnięcia. W konsekwencji, Sąd Najwyższy ograniczył się do zbadania stopnia prawdopodobieństwa tego, że po wznowieniu postępowania zapadnie orzeczenie odmienne od poprzedniego – w

postaci uniewinnienia skazanego lub skazania go za przestępstwo zagrożone karą łagodniejszą niż to, za które go wcześniej skazano. Sąd Najwyższy doszedł do wniosku, że takie prawdopodobieństwo nie zaistniało.

Mając na uwadze wszystkie podniesione powyżej okoliczności Sąd Najwyższy stwierdził, że nie istnieją żadne podstawy do wznowienia w przedmiotowej sprawie zakończonego prawomocnie postępowania i wniosek oddalił.

Rozstrzygnięto także o kosztach sądowych postępowania w przedmiocie wznowienia postępowania.

Wobec oddalenia wniosku o wznowienie postępowania, bezprzedmiotowe okazało się rozpoznanie wniosku o wstrzymanie wykonania orzeczenia.